

в чемодане отечественные символы (образ Ф. Скорины, зубра, березы, ромашки), государственные символы (герб, флаг).

Как представляется, в одной статье представлен богатый арсенал стилистических средств, что свидетельствует не только о языковой игре журналиста, но и о его высоком мастерстве. Понимание стилистических особенностей современных СМИ и языковой игры требует от иностранца высокого уровня владения русским языком.

Аляксандр Цікоцкі

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

СУЧАСНЫ ГАЗЕТНЫ КАМЕНТАРЫЙ: АСАБЛІВАСЦІ ЗМЕСТУ І СТЫЛЮ

Каментарый сёння з'яўляецца даволі распаўсюджаным жанрам газетнай публіцыстыкі. Яго асноўнае прызначэнне – аператыўнае рэагаванне на новыя падзеі і з'явы. Каментарый, як вядома, адносіцца да аналітычнай журналістыкі і блізка да такіх жанраў, як карэспандэнцыя і артыкул.

Але пры ўсёй блізкасці ён мае істотныя адрозненні. Калі карэспандэнцыя звычайна моцна прывязана да пэўнага факта, здарэння, падзеі, а артыкул мае значна большы, чым каментарый, аб'ём, змяшчае дэталёвы аналіз шэрагу актуальных з'яў ці падзей, якія могуць адбыцца задоўга да з'яўлення публікацыі, то каментарый, як правіла, з'яўляецца рэакцыяй на свежыя факты, падзеі, новыя з'явы і тэндэнцыі. Як адзначаюць некаторыя сучасныя даследчыкі, у каментарыі, звязаным з пэўным фактам, выступленнем палітыка і г. д., даецца толькі першапачатковы аналіз узніклай сітуацыі ў невялікім па аб'ёме тэксце.

Але каментарый уяўляе сабой не толькі рэакцыю на новыя з'явы. У матэрыялах, аднесеныя да гэтага жанру, «актыўна абмалёўваюцца праблемы, абмяркоўваюцца актуальныя факты, якія да іх адносяцца» [1, с. 120].

Асаблівасці зместу каментарыя, задачы, якія перад ім стаяць, прама ўплываюць на яго мову і стыль. Асноўную частку большасці каментарыяў складаюць разважанні, а гэты функцыянальна-сэнсавы тып маўлення характэрны такім маўленчым стылям, як навуковы і публіцыстычны. З гэтым у значнай ступені звязана тое, што мова газетнага каментарыя звычайна мае ў цэлым кніжна-пісьмовы характар. У лексічным складзе на фоне агульнаўжывальнай вылучаецца лексіка, якая мае афарбоўку кніжнага маўлення. Сярод такіх слоў нямала лексем

вузкаспецыяльнага характару, а таксама ўласцівых, у прыватнасці, навуковаму маўленню. Гутарковыя элементы сустракаюцца даволі рэдка, наогул ужыванне экспрэсіўнай лексікі абмежавана. Гэта датычыцца і метафарычных сродкаў.

Сінтаксіс каментарыя звычайна мае таксама кніжна-пісьмовы характар, вызначаецца строгай упарадкаванасцю, якая абавязкова адлюстроўвае лагічную паслядоўнасць выкладу. У якасці сродкаў сувязі паміж асобнымі сказамі і абзацамі выкарыстоўваюцца службовыя часціны мовы (злучнікі, часціцы).

У каментарыях могуць прыводзіцца выказванні, якія выражаюць пункт гледжання іншых асоб, што надае каментарыю больш аб'ектыўны характар.

Літаратура

1. Тертыйный, А. Жанры периодической печати / А.Тертыйный. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 310 с.

Маргарита Цыбульская

Белорусский государственный университет

ЖУРНАЛИСТСКИЙ ТЕКСТ КАК ЭЛЕМЕНТ СИНЕРГЕТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ЯЗЫКА

С точки зрения синергетики язык – это многоуровневая иерархически сложная нелинейная система кодов, где каждый элемент является как коллективной (генетической) составляющей, так и индивидуальной (новой), где новый элемент способен вызвать значительные подвижки системы. Таким элементом является журналистский текст. Основопологающим принципом любой синергетической системы является принцип свертывания информации. Причем внутри текста свернуты не только лингвистические составляющие системы (единицы языка различных уровней, приемы их использования), но и множество внутренних смыслов, которые проявляются, когда адресату становится понятна тема текста, интенция автора, его идея, цель, стратегия. Сегодня журналистский текст является элементом синергетической системы, в котором свернуто огромное количество информации как рационального, так и эмоционального характера. Декодируя текст, адресат понимает логику автора, то рациональное, что несет текст (объективная модальность), одновременно ощущает эмотивный фон журналистского произведения, его тональность, изменение настроения автора, замысел его оценок